¡JUGANT A PUPUT!

Ó

UN MATRIMONI ENREDAT

COMEDIA EN UN ACTE

ORIGINAL

DE

EMILI BOIX SERRA

Estrenada ab éxit en el
TEATRE DE LAS ARTS, de Barcelona, en la nit del 17 de Decembre de 1904.

P Una peseta

IMPREMPTA DE F. BADIA, Dou, 14. — Barcelona
1905

¡JUGANT A PUPUT!

Ó

UN MATRIMONI ENREDAT

COMEDIA EN UN ACTE

ORIGINAL

DE

EMILI BOIX SERRA

Estrenada ab éxit en el
TEATRE DE LAS ARTS, de Barcelona, en la nit del 17 de
Decembre de 1904.

IMPREMPTA DE F. BADIA, Dou, 14. — Barcelona
1905

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

http://www.archive.org/details/jugantpuputounma00boix

Al aplaudit actor

D. Pere Cabré

Com a prova d'apreci per l'esmer ab que va posar en escena aquesta sencilla producció, me plau que vagi son nom en aquesta plana; pregantli el fer estensiu aquest testimoni de agrahiment a la senyoreta Llibre, senyoras Planas y Masriera y als senyors Vázquez, Casals y Lluellas per el cariny ab que van tractar aquesta comedieta.

Soy admirador y amich,

L' autor.

REPARTIMENT DEL DIA DEL ESTRENO

PERSONATJES	ACTORS
Soletat	Srta. Mercés Llibre.
Paulina	Sra. Carme Planas.
La Padrina	» Soletat Masriera.
D. Deogracias	Sr. Pere Cabrè.
Lluís	» Ferrán Vázquez.
Teodoro	» Enrich Casals.
Matèu	» Nicolau Lluellas.

Director: *D. Pere Cabrè*

La escena en una finca rústica

Epoca actual

Punt de vista: el del actor

Aquesta comedia es propietat del Autor y ningú, sense'l seu permís, podrá representarla, ni molt menys traduhirla ni reimprimirla.
Ab la Societat d'Autors Espanyols dehuen entendrers los que vulguin representarla.
Cumplintse lo que disposa la vigent lley de propietat literaria, queda registrada aquesta comedia

ACTE UNICH

Baixos d'una finca rústica. Porta al fons ab vistas al camp. Entrada á las habitacións interiors á la part esquerra, y á las del primer pis á la dreta. Mobiliari rústich peró lucsós. Es al matí.

ESCENA PRIMERA

MATEU, aviat PAULINA

(*Mateu espolsa els mobles desprès de deixar periódichs sobr'una taula.*)

MATEU Decididament, en aquesta casa no s'esmorsa avuy. Comensa á passar d'hora, y... ¡res! Aixó qu'era una de las cosas en que s'ecsixía mes puntualitat. Alguna cosa de trascendencia passa als senyorets. ¡Oh, y no portan pressa! En fí, per lo que siga no estich dejú.

PAUL. *(Surtint.)* ¿Ets aquí, Matèu?

MATEU Sí, com hi acabat de preparar la taula...

PAUL. ¿D'ordre del senyoret?

MATEU No senyoreta; ho feya seguint la costúm...

PAUL. (Ya es estrany qu'ell no's dongui pressa.)

MATÈU ¿Que'ls passa alguna cosa senyoreta?

PAUL. ¿A nosaltres?... ¿Qué vols que'ns passi?

MATEU Com ja es hora d'esmorsar y no'l demanan...

PAUL. Encara no tením gana. Ya't cridarè, ¡ves! (*Mateu se'n vá.*) ¿Qué tal? Fins el criat se'n adonat y ell no... Potser m'ha llegit la carta... No; la duch á sobre y no ha pogut. *(Treu una carta.)* Es d'una parenta nostra. *(Llegint la carta.)* «No digas absolutamente á nadie que venga á verte. Huyo de mi marido. Mañana estaré en vuestra casa á hora de almorzar. Ya hablaremos. Tuya, Soledad.» ¡Que no'n diga res á ningú. Lo qu'es jo ni ho he dit al meu senyor. Peró... ¡Ella casa-

da! Ab aquesta primer he sapigut la mort que la malaltía.

MATEU *(Tornant á surtir.)* ¡Senyoreta!

PAUL. ¿Qué hi há Matèu?

MATEU He vist vení al senyoret acompanyat...

PAUL. ¿D una senyora?

MATEU No es pas aixís; si anès ab una dona ja no li diría. La consigna primer que tot.

PAUL. ¡Ah! ¿Es dir que no m'ho dirías?

MATEU (Ya hi ficat la *pata.*) Vè ab un altre senyor y semblan molt amichs. D'aquí'ls pot veure. *(Del fons.)*

PAUL. Es un jove á quí no conech. Millor que m'hagis avisat. Se m'haurían presentat de repent, y no estich molt presentable, Reblos, y si preguntan per mí, que aviat surto. *(Se'n vá.)*

MATEU Será servida senyoreta. Are arriva la causa d'esmorsar tart. Uns quants días de més feyna. Jo, quan venen forasters, ja tremolo. Respallar al amo, *pase*, á la fí'm paga; peró als forasters mascles!... Ja son aquí.

ESCENA II

LLUIS, TEODORO y MATEU

TEOD. ¡Ja hem arrivat, gracias á Deu!

LLUIS Sí, noy, que'l sol vada las pedras.

TEOD. Avisa á la senyora.

MATEU Ja ho he fet.

TEOD. ¡Cóm! ¿L'has avisada avans d'arrivar nosaltres?

MATEU Sí, senyoret.

LLUIS Aixó es el colme de la diligencia.

TEOD. Ab prou feyna tartana. ¿Y qué t'ha dit la senyora?

MATEU Que's molestessin, que aviat surtía.

TEOD. Donchs comensa á surtir tú, entretant.

MATEU Está molt be. *(Se'n va.)*

LLUIS ¡Ay! ¡Gracias á Deu, que estich sol ab tú, el meu millor amich!

TEOD. ¡Mès que amich, germá!

LLUIS ¡Oh, sí! ¡Ya pots dirho! *(S'assentan.)*

TEOD. Y creu que ab el temps que erats á América, ja t'anyorava.

LLUIS 'T felicito, home! ¿Saps que aixó es un paradís.

TEOD. ¡Molt agradable... (als primers días!)

LLUIS ¡Aquí, junt ab la teva costelleta!... ¡Ah, quan envejo la teva felicitat! ¡Ab quin gust hem trovaría en el teu puesto! *(Acciò d'alsarse.)*

TEOD. No't moguis, séu. En fí, parlem de tú; m'has dit qu'esperavas el ser aquí per contarme tas penas!

LLUÍS ¡La meva desgracia, dirás millor! ¡Fujo de la dona!

TEOD. Y vens aquí á buscar la soletat.

LLUIS (*Alarmat.*) ¡No! ¡La Soletat, no!

TEOD. ¡Y are!

LLUIS Es que la Soletat es la meva dona.

TEOD. ¡Ah! ¿'T vas casar ab aquella parenta nostra ab qui vas ballar aquell día?

LLUIS ¿Es deya Soletat aquella senyoreta tan simpática?

TEOD. ¡Com! ¿No sabías el seu nom?

LLUIS Si ni vaig tenir temps de preguntarli, ni de dirli 'l meu... Com a la festa en que jo pensava declararmhi no vá tornar á aquella reunió, no l'he vista més. ¡Això es el comensament de ma desgracia! ¿Y dius que's deya Soletat? ¡Ah! Casada ab mí no haguera sigut la soletat... ¡Hauría sigut la més dolsa companyía, quan are estich condemnat á la soletat més horrorosa!... ¡Una Soletat de xeixanta anys y la torna! ¿Comprens are perque'n fujo?

TEOD. ¡Si qu'ho comprench! Lo que no m'esplico es que tú, un jove tan corrent...

LLUIS Ni jo m'ho explico tampoch, y ab prou feyna'm veig ab cor per esplicartho.

TEOD. Digas, home, digas; y si 't falta 'l consell del amich...

LLUIS ¡Polvos de matar vellas es lo que'm falta! ¿Tu be haurás vist «La Mascota»?

TEOD. Unas deu vegadas.

LLUIS ¿Creus que sigui vritat que hi hagin getators?

TEOD. ¡Fuig! Alló es una suposició per l'argument.

LLUIS Donchs es la pura realitat.

TEOD. ¡Casi m'espantas!

LLUIS La meva desgracia la dech á un getator, á un home que mentres visca'm fará desgraciat.

TEOD. Això son manías.

LLUIS ¡Qué han de ser! Avans de conéixel jo era l'home mes afortunat; jugant, guanyaba, y las donas se'm disputavan que era un gust... Are ell em guanya sempre, y dona que jo vulga, ja pots dir que es seva al sent demá.

TEOD. Deu tenir mes lavia que tu...

LLUIS ¡Cá! Si es lletx y vell... Lo que tè mès quartos y, á mès, ¡es el meu getator! O sinò, prova: en una atministraciò de loterías vaig veure un número que'm va *facionar;* entro per comprarlo, y al ser á dintre'm trobo ab aquest home que ja l'havía demanat... ¡Va endúrsen la Primera!

TEOD. ¡Ya es desgracia!

LLUIS Ab tot, jo anava campant, pensant ab lo que'm tocaría al punt que'l meu tio tinguès á bè aclucá 'ls ulls, quan un dia'l trovo parlant ab el meu

getator... Aquell dia mateix el testament mudat. El tio en persona va anunciarmho.

TEOD. ¡Diantre!

LLUIS ¿Ab aixó, no haurías intentat tréurel del mitx? Vaig desafiarlo; pero'ls meus insults els sentía com si sentís ploure. Fins vaig posar en práctica una burla sangrent; vaig fotografiarlo y publicá'l retrato en un diarí que jo feya ab l'epígrafe següent: «El hombre mas feo del mundo.» Mira, aquí'n porto un, tè, jo te'l dono. *(Li dona un periodich.)*

TEOD. ¡Si que es lletx! *(Deixa'l periodich sobre la taula.)*

LLUIS ¿Creus que ab aixó ell va enviarme'ls padrins? ¡Cá! Va escriurem celebrant l'ocurrencia.

TEOD. Ya es á lo que's pot arrivar. En fi, no deyas que'l tèu tio. .

LLUIS ¡Ah, sí! El tío va morir repentinament y al obrir las sevas últimas disposicions, ¿saps quina cláusula vam trovarhi? Que'ns feya hereus á mí y á una neboda llunyana seva, ab la condiciò precisa de casanse, perdent els drets á la herencia aquell que no's conformès ab el casament. Aixó vá contrariarme; no obstant, vaig solicitar el retrato de la que'm destinava'l tio, el vaig obtenir... y ¡ay! vá ser una de las vegadas que recordo haver caygut en basca.

TEOD. ¡Ja veig el conflicte!

LLUIS Es clar; jo no tenia res, fora las esperansas de la mort del tío. ¿Qué havía de fer? Al cap de tres mesos ja tenía dona per poders.

TEOD. ¿Y potser no l'has vista encare realment?

LLUIS No, ni ganas; per aixó, al arrivar á Espanya penedit, fujo y vaig d'incógnit perque ella no'm trovi y no's recordi de mí fins á l'hora de la mort...

TEOD. ¡Amen!

LLUIS Viurè aquí algún temps esperant ocasiò de passá al Estranger. ¡Ah! No m'anomenis per Lluis Carreras; are'm dich Alfredo Bosch. No vuy que'l nom li servís de rastre...

TEOD. Entesos. ¡Ah! La meva senyora.

ESCENA III

Dits y PAULINA

PAUL. ¿Vostés aquí?

TEOD. Es la meva Paulina, ma idolatrada esposa.

PAUL. Servidora.

TEOD. El meu amich Car... caríssim Alfredo Bosch.

LLUIS ¡Senyora!...

PAUL. Tinch molt gust...

LLUIS ¡Oh! El gust es meu... (Es dir, el gust va ser d'aquest.)

PAUL. No fassin cumpliments.

TEOD. Res de cumpliments; l'amich Bosch ve á passar alguns días ab nosaltres. La cuynera qu'activi l'esmorsar.

PAUL. (La Soletat no vè... Es un compromís.)

LLUIS No vagi depressa, senyora; no hi surtit de casa dejú...

PAUL. Li prego que's molesti algúns moments. Ensenyeli, entre tant, las inmediacions; vagin á beure aygua á la font de...

TEOD. No estém per ayguas; ja beurém absenta ó vermut.

PAUL. O ensényeli el colomar.

LLUIS ¿També coloms? ¡La meva afició!

TEOD. Com te sembli, donchs.

PAUL. Entretant la cuynera...

TEOD. Això mateix. ¿Vens, Lluis? ¡Ay! Vuy dir, Alfredo.

LLUIS Com tu vulguis, aném. (Ves que no t'escapi...) *(Se'n van á dalt.)*

ESCENA IV

PAULINA y SOLETAT

PAUL. ¡Y la Soletat sens'arrivar! Per forsa li ha d'haver escapat el tren, y l'altre no passa fins vora mitx dia. Si d'are á un quart no es aquí, l'esmorsar á taula. Ya havía donat l'ordre.

SOL. *(Surtint fatigada y com si la perseguissen.)* ¡Ay Paulina! ¡Gracias á Deu que't veig!

PAUL. Soletat! Pero que't passa que vens aixis?

SOL. Ay! Déixam seure y reposar; vinch amarada. *(S'assentan.)*

PAUL. ¿Que no has vingut en la tartrana?

SOL. No, de l'estaciò aquí he vingut á peu, fugint.

PAUL. ¿Fugint? ¡Cóm! ¿De quí?

SOL. ¿De quí vols que fos? Del meu marit qu'anava en la tartana.

PAUL. ¡Pero tú casada! ¡Sembla un somni!

SOL. No vaig dirten res, perque ni jo pensava casarme... Si fins encare dubto de que jo siga la muller d'aqueix home.

PAUL. Peró ¿com va ser?

SOL. ¡Ay! Ja t'ho dirè quan estigui mes sosegada... Ab el susto, 'm sembla veure al meu marit per tot arréu.

PAUL. Perqué't casavas si havías de fé això?

SOL. Per assegurá un passament á la meva padrina, aquella germana del pare, (Dèu l'hagi perdonat). La pobre també va ser molt desgraciada ab el sèu marit... (Pillo! Ves, va deixarla al sent demá de casats.

PAUL. Sí, ja ho sabía.

SOL. Y com la padrína m'havía fet de mare, per ella vaig aceptar el sacrifici.

PAUL. ¿Per qué't queixas llavors?

SOL. Perque no'm creya que'l sacrifici fos tant gran... Jo ja contava que ell sería lletx ó vell, peró no las dugas cosas á l'hora.

PAUL. ¡Vols dir!

SOL. (*Trayent una tarjeta-retrato.*) Te, mira l seu retrato. El porto perque'l coneguis per si te l'osadía d'arrivar fins aquí y puguis prevenirme.

PAUL. ¡Sí que es lletx! (*Li torna el retrato.*)

SOL. Si fins el va publicá un periódich dihent que era «el hombre más feo del mundo.»

PAUL. Donchs ni han d'altres que'n son mes.

SOL. ¿Vols dir Paulina?

PAUL. Pero si tant et desagradava, ¿per qué en el peu del altar no li vas dar un no ben sech?

SOL. Perque, al casarnos ell era á l'Habana y jo en aquí. Em vaig casar per poders.

PAUL. Peró ja havías vist el sèu retrato.

SOL. Es que la desilusiò data de quan vaig véurel al desembarcar... Fins va dirse que arrivava en un barco y va venir en un altre, y ja en la llanxa, encare feya bromas y posturas á dos amigas de viatje.

PAUL. ¡Devant tèu!

SOL. Sí, si be que allavors ell no podía coneixem. Jo havía vist el seu retrato; pero ell el mèu no. Aixó va ser un ardit que't dirè mes tart. De segú, que ell se creya que jo era tan vella com ell.

PAUL. Donchs si no't coneixía, no't calía corre.

SOL. Es que are es posible que sapiguès qui soch, y m'ha provat seguintme.

PAUL. Lo estrany es que vinguesses sola.

SOL. Anava ab una familia que va á Tarragona y m'ha deixat á l'estaciò en hont devía esperarme la padrina que baixaria de Torredembarra; peró li deu haver escapat el tren...

ESCENA V

Ditas y MATEU; després LLUIS y TEODORO

MATEU. El senyors están servits.
PAUL. Donchs després parlarém; entretant anem á esmorsar. ¡Ah! Hi ha un foraster; un jove molt simpátich. Espera. ¡Tedoro! Fassin el favor de baixar.
SOL. Sobretot qu'aquest foraster...
PAUL. Descuida: es un amich de'n Teodoro.
TEOD. (*Surtint ab Lluis.*) Ja tením el *piano* apunt?
LLUIS (Ah, ¡ella!) (*Al veure á Soletat.*)
SOL. (¡Ell!) (*Al fixarse en Lluís.*)
TEOD. ¡Ah! La Soletat! (*Hi encaixa.*) (¡Vaja! Alló de que Deu els cria y ells se trovan.)
PAUL. Sembla que hagin quedat parats... ¿Que's coneixían?
LLUIS No; es dir, sí. Ab la senyoreta vaig teni'l gust de ballar en una reunió.
SOL. ¡Es vritat! Are'm sembla reconeixel.
PAUL. Sent coneguts fora etiqueta. La taula es parada; vosté dongui'l bras á aquesta senyoreta y al menjador.
TEOD. (Vejam si aquesta fa una pasterada...)
PAUL. Nosaltres senyalarém el camí. ¿Vols Teodoro? (*Danli'l bras.*)
LLUIS (*Ap. á Soletat*) ¡Ah senyoreta! ¿Per qué no va tornar á aquella reunió?
SOL. (*Ap. á Lluís.*) Perque m'havían dit moltas cosas de vosté:
LLUIS Calumnias, tot calumnias.
SOL. Bè; are disimuli.
PAUL. ¿Que no venen?
SOL. Sí, ja venim. (*Se n van.*)

ESCENA VI

MATEU, aviat DON DEOGRACIAS y al fí PAULINA

MATEU ¡No es malota aquesta senyoreta! ¡Oh!... Al darse 'l bras ab aquell senyor no sé que's deyan... A mi no me la pegan... Aquestas visitas no son casuals... ¡Bó! ¿Qué vol aquest?
DEOG. (*Desde'l fons.*) (Per forsa s'ha ficat aquí. Posarè en práctica'l meu plan d'atach.)
MATEU ¿Qué se li ofereix?
DEOG. ¿Estaría visible l seu principal?

MATEU ¿L'amo? Sí; pero te una ocupaciò molt personal. Está esmorsant.

DEOG. (Es vritat que no pot ser mes personal.) ¿Sab si estará ocupat molt temps?

MATEU No puch dirli; te forasters.

DEOG. ¡Ja! (La meva perseguida.)

MATEU Pero si'm digués la seva gracia...

DEOG. Deu.

MATEU ¿Deu qué?

DEOG. *Deu gracias*, home que es el meu nom: peró no cal que m'anomeni, no'm coneix. Avisil que hi ha un senyor que vol comprar aqueixos terrenos que hi llegit que'n donan rahó en aquí.

MATEU Molestis un moment; vaig avisarlo. Entretinguis, si vol, ab aquestos periódichs. ¡Servidor! *(Se 'n va.)*

DEOG. ¡Un criat molt atent! Enteremse entretant de la política. *(Va á mirar els periódichs de la taula.)* La Esquella, El Cucut... ¡Calla! Aquest es el de l'Habana... ¡Diantre! ¡Fins aqui arriva la meva fama! «El hombre más feo del mundo.» ¡Un servidor! ¡En aixó's veu la meva bona estrella! ¡El poder mascotal de la meva mascota!... Es dir mascot, perque es mascle. ¿Qué hauría sigut jo sens ell? ¡Res! Per ell guanyo si jugo; per ell, no mes entrant en una atministraciò en hont jo hi comprava un billet, vaig treure la primera. ¡Forsa mascotal de seixanta caballs! Creya haberlo deixat á l'Isla de Cuba, quan avuy en el tren l'he vist que buscava lloch en hon encabirse. Sinó que'l tren ha arrencat, prou vaig en el séu vagó; peró m'he dit: veig que ell no'm deixa, y avuy será un día de sort... ¡Efectivament! Vinch d'América buscant la meva dona que suposo será tan vella y llexta com jo mateix, y de qui conto'm donará rahó un parent que viu per aquestas inmediacíóns, quant després de deixá'l tren y ser en la tartana, se'm presenta per segòn cop la dona més hermosa de que tinch memoria. Ja l'havia vista quant vaig desembarcar, y casi va desmayarse... ¡L'havía fletxat! Are no mès li ha calgut presentársem y torná endarrera; aixó ha sigut dirme:—¡segueixme, home, segueixme!—Y jo l'he seguida. No, ja m'ha fet pendre una bona soleyada. No sabía en aquí com presentarme, quan l'anunci de aqueixos terrenos m'ha dat la manera. ¡Oh! ¡Y'ls compro!... ¡Vaya si'ls compro! He vist el meu mascot y pujarán... Qui sab si ab el temps aquí hi arrivará un tranvía, ó bé hi farán una plassa de toros.

PAUL. *(Surtint com si busquès alguna cosa.)* ¡Ah! ¡Dispensi! ¿Esperava á'n Teodoro? ¡Segui!

DEOG. ¡Servidor, senyora! (Un altre bon tipo.)

PAUL. ¡Dispensi! He surtit per buscar... No, no m'ho haurè deixat aquí...

DEOG. Dirá á aquest senyor que no vagi depressa.

PAUL. Aviat surtirá. (La Soletat no s'errava; aquest es el seu home.) *(Se'n va després de saludar.)*

DEOG. Un altre colomet que no estaría mal en el meu colomar. ¡Desprès dirán que no hi han mascotas!... El diable que pensi en la dona veyent aquestos pamets... ¡Bah, bah! Esperemse llegint la Esquella.

ESCENA VII

DEOGRACIAS y TEODORO

TEOD. (¿Qué es aixó que'm diu la Paulina? ¡Aquest el marit de la Soletat!... Ve á bona ocasiò, tant mes. quant en Lluis y ella no m'agradan.. Tinch por que d'ells no'n resultès un *honor* per la familia... Jo no deixo escapar aqueix home.) (*Tus perque Deogracias se'n adongui d'ell.*)

DEOG. ¡Ah! ¿Es vosté l'amo de casa? Dispensi... Estava llegint...

TEOD. Vosté es molt *duenyo*; segui y diguí en que puch servirlo.

DEOG. (¡Es molt amable!) Un servidò ha vingut per veure si'ns enteném ab aqueixos terrenos.

TEOD. ¡Ya! ¿Ab aqueixos terrenos? Desitxaría que sigués franch y anès al gra.

DEOG. (Que no hagi olorat alguna cosa y'm resulti'l marit...)

TEOD. ¿Qué'm contesta?

DEOG. Yo, francament, ab lo que'm diu no puch compendre...

TEOD. Li dirè lo mes breu possible.

DEOG. (Jo ja m'escamo.)

TEOD. Vosté ha vingut aquí, seguint á una senyora.

DEOG. (Are es quan rebo.) Jo, ja veurá...

TEOD. Dech dirli que sè qui es.

DEOG. (¿De qué m deurá coneixe? ¡Ah! P'el diari...)

TEOD. Comprench la situaciò, vosté's trova ab el dupte de si es... ó no es... Donchs, sí, senyor ¡es!

DEOG. ¡Ah! Es dir que ¡es!

TEOD. ¡Vaja si es!

DEOG. (¡Qué es lo que deurá ser, Verge Santíssima.)

TEOD. No fassi'l tonto, ni vulga dissimular. Comprench que per la diferencia d'edat, vosté's crega qu'ella no puga estimarlo; peró jo n'hi responch.

DEOG. (Aquest me la clavará á traiciò.)

TEOD. Jo farè que ella'l correspongui.

DEOG. ¡Oh, quanta amabilitat!

TEOD. M'ha dit la meva senyora que vosté, en un principi, la creya casi tan vella com vosté.

DEOG. ¿La seva senyora? (Això ja passa d'amabilitat... Potser encara'm convidará á beure.)

TEOD. Pero ja ha vist que no es aixís. Ella encare es jove.

DEOG. ¡Oh si! Molt jove y molt simpática... y'l felicito, home, el felicito.

TEOD. ¡Ey! Entenemse; ¿de quí's pensa que li parlo?

DEOG. ¿De quí m'ha de parlar? De la seva senyora.

TEOD. ¡Com s'enten! Jo li parlo de la de vosté.

DEOG. ¿De la meva? Peró's pot saber quí es la meva senyora?

TEOD. ¿La que vosté perseguía?

DEOG. La que per .. ¡Bah, bah! Veig qu'está de broma y'm retiro.

TEOD. Ya veurá, no'ns precipitém. ¿La seva senyora's diu Soletat Pinós?

DEOG. Sí, senyor; peró está cert de que no me l'han cambiada?

TEOD. ¡Y are!

DEOG. No's pensi que'm sabés greu, ni que tingués res que dirhi; molt al contrari. ¡Oh! Si fins li reconech l'aire de familia... Peró vol dir que encare es jove?

TEOD. ¿No s'ha ficsat en el seu cabell sedòs?...

DEOG. Pot ser postís.

TEOD. ¿Ni en sas dents de marfil?

DEOG. També postissas.

TEOD. Els llavis de carmí...

DEOG. Del que venen els adroguers.

TEOD. En fí, vosté dupta...

DEOG. Y qu'haig de duptar, home, qu'haig de duptar... Si siguès al revès duptaría. Deuría pendre alló de'n Bronw Sequard, que feya tornar jove... Y, á mès, aquesta metamórfosis pot ser p'el poder d'una mascota, perque'n tinch una.

TEOD. A la forsa ha de ser aixís; ja ha tingut sort.

DEOG. Fer tornar, á una vella, jove, es el nos plus ultra del poder mascotal. ¿Y'l genit també l'ha cambiat? Si no es aixís, no hem fet res.

TEOD. Lo qu'ha de fer, es segui'ls meus consells.

DEOG. Es clar que si, home, pot contar.

TEOD. Ab la caminada qu ha fet no resulta gayre presentable. Poso á la seva disposiciò el meu *ganibete* particular.

DEOG. Y vol dir que'm perdonará la malifeta que vaig jugarli.

TEOD. Si vosté no n'hi ha fet cap de malifeta.

DEOG. (¡Oh influencia d'una mascota!) Per hont se passa per...

TEOD. Per aquí, la primera porta que trovi.
DEOG. Gracias! (¡Ay Soletat! ¡Soletat!) *(Se'n va.)*
TEOD. Ya ho deya qu'acabaría per peteneras.

ESCENA VIII

TEODORO y LLUIS

TEOD. Are treurém á 'n Lluis ab els bons modos posibles, y tot s'arregla. ¡Ell! Sembla que l'haguès cridat.
LLUIS ¿Ahont es, ahont es aquest home?
TEOD. ¡Y are!
LLUIS Es el meu getator y ja hi he tingut prous contemplacions.
TEOD. Home, calmat; estás en un error.
LLUIS ¡Si no es posible! La teva senyora ha dit: Hi ha «el hombre más feo del mundo,» y la Soletat ha preguntat: ¿El del diari? Y ta esposa ha dit que si...
TEOD. Y jo dich que no!
LLUIS ¡Teodoro!
TEOD. ¡No hi há Teodoro que valgui!
LLUIS Tu no voldrás que jo siga mes desgraciat; matar á un getator no está penat en el códich.
TEOD. (¡Potser si que'n siga de getator!)
LLUIS Y no puch duptar de que hagi estat aquí; m'ho prova l'úllima desventura que esperimento... Si, la dona qu'estimava, perque jo adoro á la Soletat, hem resulta casada. Vejas si vols mes getatura que la d'aquest home.
TEOD. En fí, sossègat...
LLUIS No; digam ahont es, que'l vuy matar.
TEOD. Aquí no vuy rahons.
LLUIS ¡Ah Teodoro! ¡Tu no ets amich!
TEOD. ¿Jo? (¿Com podría apartarlo?)
LLUIS Si'u fosses, tu'm dirías ¡aquí'l tens! ¡Fesne pilota! Peró tu l'amagas.
TEOD. No, y en prova, et dirè la manera de trovarlo.
LLUIS ¡Tu! Dispensam amich meu! ¡Amich lleal!... Permet que t'abrasi.
TEOD. Deixat d'espansions; corre si vols trovarlo.
LLUIS ¡Ah! Digam ahont es; ¿cap ahont ha anat?
TEOD. (Una miqueta lluny). A Tarragona.
LLUIS ¿A Tarragona? ¿Peró encare'l trovaré pel camí?
TEOD. Si cuitas el trovarás á l'estaciò ó en la tartana.
LLUIS ¡Es vritat! Abrassa de part meva á la Soletat.
TEOD. ¿Eh?
LLUIS O bé á la teva dona senyora... No'n fasis cas del

que dich; peró jo tinch ganas d'abrassar algú... y d'ofegarlo. Adéu, no m'entretingas.

TEOD. Endúten un parasol; no agafis una soleyada.

LLUIS ¿Un parasol? ¡Un para-rayos ben punyagut per traspasarlo! (*Se'n va.*)

ESCENA IX

TEODORO, aviat SOLETAT y PAULINA

TEOD. Al menos li he dat corda per quinse días. La tartana ja será á fora y'l tren qui sap ahont. Are arreglem aquest matrimoni desavingut.

SOL. *(Surtint ab Paulina.)* ¿Ahont son l'Alfredo y aquell senyor?

TEOD. L'Alfredo en aquest moment torna á l'estaciò per anar á Tarragona. Un asunto urgent...

SOL. ¡Ah no! ¡M'enganyeu! L'Alfredo y aquell senyor son á matarse.

TEOD. ¡Fuig, dona!

PAUL. Sossegat; ¿no sents que'n Teodoro?...

SOL. ¡Ell m'enganya! ¡Ah! No comprendre 'l perqué d'alsarse de repent de taula... Jo'm creya que un descuit... Pero no per anarsen sense despedirse.

TEOD. Peró sí...

SOL. ¡Ah! Ell corre algún perill.

TEOD. (El de rustirse pel camí.)

PAUL. No, dona.

TEOD. (Arreglemho.) Ya veurás, t'ho dirè tot. En aquest moment l'Alfredo fuig del teu marit, perque aquest qu'ha vingut ha dit que l'era; si'l trova que'l trovará, 'l mata. ¡Es una fiera!

SOL. ¡Ah! Hem d'evitarho.

TEOD. No més hi ha un medi, y consisteix en tú.

SOL. Digas, cuita!

TEOD. Que fassis lo que jo't diga.

SOL. T'ho prometo.

TEOD. En primer lloch, que vagis ab el teu marit.

SOL. ¡Ah no! ¡Aixó may! Lletx y vell y, á mes, ¡una fiera!

TEOD. Si, pero es una fiera domesticada y'n farás lo que'n vulgas.

SOL. ¡No, no vuy!

PAUL. ¡Pensathi bé!

TEOD. Donchs no daria cinch céntims per la vida de l'Alfredo. ¿Vols que cridi al teu marit, y entre jo y tu ho arreglém?

SOL. ¡No!

TEOD. Al menos escóltal, que potsè't convensi

SOL. ¡No'm convencerá!

PAUL. Potser sí, dona, que't deixarás convence.

SOL. ¡He dit que no!

TEOD. Donchs será que sí. En aquest moment ets la meva presonera y'l teu marit baixa... ¿Sents?

SOL. Em feu una mala partida.

TEOD. Paulina retirems, que entre marit y muller hi sobra tercer.

SOL ¡Ah no! ¡Primer, fujo!

TEOD. No pot ser; has fet tart.

ESCENA X

Dits y DON DEOGRACIAS

TEOD. Aquí tè la seva senyora que l'esperava.

DEOG. ¡Gracias! May oblidarè la seva amabilitat.

TEOD. Paulina... (*Acció de que'l segueixi.*)

PAUL. Animo dona. *(A Soletat.)*

(Paulina y Teodoro se'n van.)

DEOG. (*Agafant per la ma á Soletat y portantla cap al sofá.)* ¡Vaja, vaja! (Está tota tremulosa.) Séu aquí; jo al teu costat.

SOL. ¡No, no s'acosti!

DEOG. ¿Vols dir que fa calor? Ja t farè aire ab el sombrero.

SOL. ¡Apartis!

DEOG. Sí, ja ho veig, tú estás resentida d'alló, colometa meva... Alló va ser una calaverada... ¡Qué vols ferhi! Una morena que se'm va posar entrevessada aquí... (*Al cor.*)

SOL. Es que no era una; eran dugas.

DEOG. ¡Y are! ¿Vols que jo haguès fugit ab dugas donas? Ab una ja vaig tenir prou feyna.

SOL. Havía de pensar que era casat.

DEOG. Be, no m guardis rancunia, rateta del cor...

SOL. ¡Deixim! ¡Vágisen!

DEOG. ¡Colom mensatxer de la meva ditxa!... ¡Blanca paloma envellutada! Colometa *torcáz.*

SOL. ¡No'm digui cap mes paraula!

DEOG. (Y ja hi he agotat el repertori colombófil.) Perdónam estrelleta del Nort! ¡Sol d'Orient! Astre Venus, ¡Estrella vespertina!... (Tampoch, y casi acabo'l repertori astronómich.) ¡Crepúsculi de la tarde! Deixa que postrat als teus peus besi aquesta ma. (*S'agenolla, li besa la ma, y ab la mateixa ella li dona una bofetada.*)

SOL. ¡Tingui, per atrevit!

DEOG. (¡Quin modo de tornarme'l petò.)

SOL. ¡Are, l'aborreixo. (*Se'n va rápidament.*)

ESCENA XI

DON DEOGRACIAS y LLUIS

DEOG. ¡No, no ha sigut mala bofetada! Es coneix qu'encare m'hi falta una empenta de la meva mascota. ¡Si sabès com invocarla!...

LLUIS *(Surt aixugantse la suor.)* No hi ha mes, m'han enganyat com un xino. Aqueix home no havía surtit d'aquí.

DEOG. ¡Calla! ¡Es ell! Invocantlo y... ¡zás! ¡La meva mascota!

LLUIS ¡El meu getator!

DEOG. ¡Gracias jove! Aquí tè un home agrahit...

LLUIS Aquí lo que hi ha es un home qu'aviat deixará de serho. ¡Tinch set de la seva sang!

DEOG. (Las mascotas beuhen sang y jo no ho sabía.)

LLUIS Senyor meu els dos no hi cabém en aquest mon.

DEOG. El farém aixamplar, home; aixó ray.

LLUIS ¡No vingui ab bromas! La Terra no pot sosteninse als dos al hora.

DEOG. Que l apuntalin; aixó es cosa del Ajuntament.

LLUIS Torna ab las bromas y no li han de valdre.

DEOG. ¿Pero qui l'entèn á vosté? Me fá l'home mes ditxòs, y després em ve ab romansos.

LLUIS ¡Yo ferlo ditxòs, quan si poguès l'aniquilaría!

DEOG. Després que per vosté'm trovo'l marit de la criatura mes encantadora, de la meva hermosa Soletat...

LLUIS Com! ¿Vosté'l marit?... ¡Oh! ¡Ja no dupto! ¡Ja no cap mes getatura que la sèva!

DEOG. Si senyor, si; jo soch el venturòs mortal... ¿Y vosté no ho sabia?

LLUIS ¡Qué havía de saber! A saberho, ja faría molt que vosté fora al cementiri.

DEOG. (¡Pobre jove! ¡No ho sap que siga mascota!)

LLUIS ¡Peró á tot li arriva'l temps! Surti si te una mica de dignitat avans de que li crusi'l rostre.

DEOG. ¡Crusarme'l rostre! ¿No veu que la seva má no'm faría cap mal? Tot lo mes hem causaría l' afecte d'un *roce*, unas pessigollas, verbigracia; com si'm besès la brisa matinal, *el blando céfiro...*

LLUIS Deixis de céfiros y mantellinas. Li deixo l'elecciò d'armas.

DEOG. ¡Ah no senyor! ¡De cap manera! (Ja'm guardarè prou de matarme la mascotá.)

LLUIS ¿Es dir que prefereix sentar plassa de cobart?

DEOG. May l'he sentada de valent, ¡no soch cap pinxo!

LLUIS ¿Ni vol escullir las armas?

DEOG. Home... aixó si.
LLUIS ¡Aviat, donchs!
DEOG. El floret. .
LLUIS Molt be; ja se ahont trovarne.
DEOG. Peró te de ser á trenta passas.
LLUIS ¡Mes burlas encare! ¿Surt ó no?
DEOG. Esperém á que'l sol vagi de baixa.
LLUIS ¡Are mateix! ¡Jo l'obligarè!
(*L'estira pel bras.*)
DEOG. ¡Miri que vaig planxat!
LLUIS ¡Depressa! ¡Vingui!

ESCENA XII

Dits y LA PADRINA

PAD. ¡Bon día y bon hora!
LLUIS (¡La meva dona! ¡Horror! (*Va á amagarse.*)
DEOG. (¿Quí es aquesta vella?)
PAD. ¿Ahont son els de la casa?
DEOG. Per dintre. (Aquesta m'ha salvat.)
PAD. ¡Hola! ¿A vosté ja'l conech!
DEOG. (També m'haurá vist en el diari.)
PAD. Es dir; el conech pel retrato.
DEOG. ¡Oh! ja m'ho pensava.
PAD. Vosté es el marit de la Soletat.
DEOG. Si senyora, en vida seva.
PAD. ;Gracias! Jo soch la seva padrina.
DEOG. ¿Padrina? ¿De quí?
PAD. D'ella, home, d'ella.
DEOG. ¡Ca! Si fa quarant'anys que es morta.
PAD. ¡Qu'han de fer! Que surti y veurá. Dígali que hi ha la tía de Torredembarra.
DEOG. ¡Oh sí! ¡Ja es barra! (Fora que la mascota fins fés surtí'ls morts del ninxo. (*S'en va.*)
PAD. ¡Quin home mes estrany!... En fí esperemlo prenent la fresca aqui al ombra. (*Surt al fons*)

ESCENA XIII

LA PADRINA y LLUIS

LLUIS (¡Quina pensada he tingut! La dona no m pot coneixe; ja espresament perque'm donès carbassa, en lloch del meu retrato, vaig enviarli'l del meu getator... Sent aixís, li dirè que ell es el seu marit, y jo, entretant, tindrè temps per lo que projecto.) Senyora, una paraula.
PAD. Ja pot dirla. (¿Qué voldrá?)
LLUIS ¿Parlo ab donya Soletat Pinós?

PAD. Sí senyor, per servirlo.

LLUIS ¿Y no ha conegut aquest home que ha sortit d' aquí?

PAD. Prou que l'he conegut pel retrato que va envianse.

LLUIS Y está ben segura de no errarse?

PAD. ¡Y are!

LLUIS Aixís casi será en vá dirli que es el seu marit.

PAD. ¡Ell! Em fa quedar parada! Com que feya trentacinch anys que no'l veya...

LLUIS (Em deuría haver vist ans de jo neixe.)

PAD. Peró vostè'm fa recordar la seva fasomía... ¡Oh sí! ¡Es ell! No tinch cap dupte.

LLUIS Que ha de tenir, dona, qué ha de tenir.

PAD. ¡Aixís aquest home fora un criminal

LLUIS ¡Criminal y mitj!

PAD. Si, perque després de ser casat ab mi, s'ha casat ab ma nevoda ab un nom fals.

LLUIS Aixó mereix presiri.

PAD. ¡Vaya si hi anirá! ¡Oh! De mi no se'n burla... Tinch bonas recomendacions per ferlo perdre. El meu pare era tinent de carrabiners.

LLUIS (¡Un sogre carrabiner era lo que'm faltava!)

PAD. Y soch capassa de tot, fins de matarlo y suicidarme després.

LLUIS ¡Aixó es lo qu'hauría de fer! (¡Quina soluciò!)

PAD. No som allá hont anem. ¡Calli! 'M sembla que torna. Deixim sola ab ell.

LLUIS No's deixi convense ab rahons.

PAD. No tinga por.

LLUIS (Al menos l'escanyès.) (*Se'n vá.*)

ESCENA XIV

LA PADRINA y DEOGRACIAS

DEOG. (M'ha dat un altre bofetada pel recado.) Aviat surt la Soletat; els amos eran al jardí, y no m'han sentit... (Quina manera de mirarme.)

PAD. (*Agafantlo pel bras*). ¡Vina aquí!

DEOG. ¡Bo! ¡Y are!

PAD. ¡Vina, que't vegi bè!

DEOG. No, ja soch una bona vista per un cego.

PAD. Vuy veure com la vermellò't puja á la cara.

DEOG. No, si no es vermellò; es una bofetada.

PAD. ¡Es el mateix nas! ¡La mateixa boca!

DEOG. Si, no he pogut cambiarlo may.

PAD. Y no tremolas devant meu?

DEOG. No, per aixo ja fa una mica de... por. (¡Yo crech que es boja.)

PAD. ¿No't diu qui soch jo la conciencia?

DEOG. No senyora, jo y la conciencia no'ns parlém.
PAD. ¡Soch la teva víctima!
DEOG. (Vaja! Ja deya jo que...)
PAD. ¡Soch la teva dona!
DEOG. ¡La meva dona! Be, senyora, no fem bromas que are estich ben servit y no vuy romansos.
PAD. ¡A presiri anirás! ¡Ets un bígamo!
DEOG. Fassi'l favor de no motejarme.
PAD. ¡Casat ab dugas donas!
DEOG. ¡Jo á vosté no la conech! Voste'm pren per *atri;* jo soch D Deogracias Deulofeu...
PAD. Y'l va deixar estar.
DEOG. Es dir que persisteix en...
PAD. Si senyor; pero no vuy que la Soletat es queixi de mi; 't farè en dos trosos y un tros per cada una.
DEOG ¡Oh! ¿Ja sap si se'n acontentará?
PAD. ¡Casarse ab un nom fals!
DEOG. (Ya ho he dit, ¡es arrematada!)
PAD. Vuy que deixis la pell á las mevas mans. (*Lo persegueix.*)
DEOG. ¡Ay Soletat! ¡Soletat! ¡Que't quedas viuda!

ESCENA DARRERA

Dits y SOLETAT; després LLUIS, y al fi TEODORO y PAULINA

SOL. ¡Padrina! ¿Qué es aixó?
PAD. ¡Ay, vina, filla meva! ¡El teu marit es un monstre!
SOL. Ya vam dirho al véureli'l retrato.
DEOG. Vosté no vinga á esbullar matrimonis, que ja tením prou feyna.
PAD. ¿No sabs quí es aquet Cupido? Es Don Deogracias Deulofeu.
SOL. ¡Cóm! ¿El méu tio?
LLUIS (*Escoltant,*) (¡Casada ab el seu tío!
PAD. Si no que per casarse ab tú, ho va fer ab un nom fals.
DEOG. Jo no m'he posat cap nom qne no fos meu ¿Ho entenen?
SOL. ¿Donchs á qué ve'l casarse ab mí ab el nom de Lluis Carreras y Más.
LLUIS (*Adelantantse*) ¡Com s'entent! ¿No n'ha tingut prou en pendrem la promesa, sino que fins s'hi casa en nom mèu.
DEOG. (¡Bo! Are si que no sè ahont soch.)
SOL. ¿Peró vosté's diu Alfredo.
LLUIS No, senyoreta,'m dich Lluís. ¿Vol véurem la cédula?
SOL. Aixís menos mal; aixís resultém marit y muller.

LLUIS ¡Hi ha un inconvenient insuperable! ¡Jo també soch casat!

SOL. ¡Casat!

LLUIS ¡Sí! (*A la padrina.*) Vosté es la meva dona per poders!

PAD. ¿Yo? ¿Que's loca?

DEOG. (Fins en això'm salva'l méu mascot.) ¿Ho veu dona, ho veu, qui es el seu marit.

PAD. El jove está enganyat.

LLUIS No; ¡sè'l que'm dich! Fins em sembla tenir al devant la carta de casament. Lluís Carreras Mas y Soletat Pinós Blanch.

SOL. ¡Qué diu! (*Sorpresa.*)

PAD. Aixís es casat ab la meva neboda.

SOL. ¡Ab mí!

LLUIS ¿Pero vosté no's díu Soletat Pinós?

PAD. Y ella també; sino que de segón nom se diu Blanch y jo Negre.

DEOG. ¡Ah, no! D'això'n protesto; ab això no m'hi avinch.

PAD. ¡Ja t'hi faré avenir quan estém sols!

LLUIS (*A Soletat.*) ¡Ah senyoreta! Quina ditxosa casualitat! ¿Qui podía pensarse que la que'l tío'm destinava fos la escullida del meu cor?... Y pensar que per poch la perdo per sempre, ja que no coneixentla de nom, perque no'm volgués li vaig enviar, en lloch del meu, el retrato del seu tío.

SOL. ¡Com jo vaig enviarli per lo mateix el de la tía!

DEOG. Y vet'aquí perque hi estat jugant á puput.

TEOD. (*Surtint ab Paulina*) ¡Hola! ¡La tía Soletat!

PAD. Y'ls vostres cusins marit y muller.

PAUL. ¡Cóm! ¿Y'l senyor?

PAD. El senyor es el vostre tío; el que'm va plantar.

TEOD. Pero, be, ¿cóm s'esplica?...

DEOG. Aquestas cosas sempre s'esplican malament.

PAU. Al menos juri que desd'avuy será fidel á la nostra tia, y que'l perdoni.

PAD. Si m'ho jures...

TEOD. ¡Apa! Digui que fará bondat per sempre; que no deixará mes á la seva Soletat.

DEOG. Sí; peró *¡qué espantosa soledad!*

PAUL. Juri que no tornará á escaparse.

DEOG. Això ja es molt jurar; de primer vuy consultarho.

(*Al públich*)

Vostés ho tenen de dir
que ab lógica diserneixen,
em quedo si es que aplaudeixen;
si'm xiulan torno á fugir.

TELÓ

ALTRES OBRAS DEL MATEIX AUTOR

LA HERMITANA, drama en tres actes y en vers.

LO LLIRI DE PLATA, comedia de mágica en quatre actes. (1)

LO PUNYAL DEL FRATRICIDA, drama en tres actes y en vers.

¡REMORDIMENT! quadro dramátich en vers.

LA COTORRA DEL CONVENT, comedia en un acte.

(1) En colaboració ab D. Ignasi Serrano.